

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XV. Quomodo intelligendum, quod vna res in oratione cordi habenda, & spectanda sit, ea, inquam, qua maxime habebimus opus, & tamdiu illi insistendum donec eam obtineamus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

tum erit, vt ipsum superare & de anima extirpare contendas: atque hoc est, quod prauideri, & ante oculos & cordi te habere necesse est, vt ipsum orationis opere cordi tuo eradices.

Errat proinde grauius is, qui fortuito & imprauise ad orationem Dei accedit, id scilicet ex ea eliciturus, quod inexpectato in mentem veniet; venatorem imitatus, qui in omnem euentum, ac nulla certa sibi designata fera ad venandum abit, quicquid se obtulerit capiendum, capturus: id interim relinquens, nec curans, quo maxime opus habebit. Non sic ad orationem accedamus, vt scilicet id accipiamus, quod primo nobis occurrerit, sed in id statim oculos conijciamus, quo maxime egebimus.

Infirmus, qui ad Pharmacopolium abit, non id emit, quod primo illi in manus venit, sed quod morbo suo curando nouit opportunum ac salutare.

Alius superbia ad vsque fauces tumet, alius impatientia plenus est, alius proprij iudicij tenacior, & voluntatis suae amantior, vt tum apparet, cum harum rerum se vel minima offert occasio, & ipse quotidie in ijs velut fur in flagranti delicto deprehenditur; interim hic ipse in oratione varijs ac peregrinis conceptibus efformandis insillit, in id manus conijciendo, quod primo sibi est obuium, aut prae alijs sapit, modo hinc, modo inde aliquid decerpens. Non est, mihi crede, illa bona proficiendi ratio, sed in id semper homo potissimum respiciat, quo maxime indigebit, & ipsum curare & tollere sataget, cum hac de causa orationi se applicet.

Ad hoc propositum adfert S. Ephrem exemplum caeci illius Euangelici, Christo Iesu per viam in clamantis, vt sui miseratione moueretur: Considera, inquit, quomodo Christus interroganti, *Quid tibi vis faciam?* ipse statim maximam suam necessitatem, & id, quo magis eruciabatur, representari, oculorum scilicet carentiam, & hanc sibi tolli petierit, dicens: *Domine vt videam.* Putaue, eum quid aliud,

quo reuera etiam indigebat, petiisse, dicendo fortasse, Domine da mihi vestem, quia nudus & inops sum? Nihil minus: illud non petijt, sed caetera omnia relinquens, maximam suam necessitatem ostedit. Hoc & nos in oratione facere oportet; maximam sc. necessitatem nostram representare, & in ea ostendenda tam diu insistere, donec votorum reddamur copotes.

Ne quis vero sit exultationi locus, notandum est, esto certum sit, quod quando is, qui ad orandum accedit, particularium, quae sibi delunt, virtutum affectus elicere studet, dare communiter operam debeat, vt ipsa meditationis puncta & materia convenientia sint, & proportionata ad hoc, vt voluntas sua celerius, & maiori firmitate ac feruore ad hosce affectus moueatur, itaque fructum, quem spectat, facilius colligat; scire nihilominus oportere, quod cumque exercitium & mysterium, quod meditatione recogitatur, hominē ei quae opus habet rei posse applicare. Oratio namque caeleste velut manna est, eo cuiuslibet sapore sapiens, quem ex ea gustare & colligere voluerit. Si enim humilitatem ex ea degustare volueris, hunc tibi gustum dabit peccatorum, mortis, passionis Domini, & beneficiorum caelitus receptorum consideratio: si dolorem & confusionem de peccatis tuis, hanc harum materialium quaelibet haud dubie suggeret: si denique gustum patientiae, etiam hunc sufficienter oratio dabit; atque ita de caeteris.

Est materia cuiusque finis apta seligenda.

tamen quatenus oratio caelestis manna omnium gustum sanctitatis.

CAPVT XV.

Quomodo intelligendum, quod vna res in oratione cordi habenda & spectanda sit, ea, inquam, qua maxime habebimus opus, & tam diu illi insistendum, donec eam obtineamus.

NON sic id intelligendum, quasi semper vna eandemque in oratione re spectate

Z 2 oportet.

Meditatio ad certum finem referenda.

Similia.

Exhortat. ad relig. de er. matura spir. 12. p. 260. Luc. 18. 41. Mar. 10. 41. Casu d. Christi petiit visum, quo maxime indigebat.

*Atque vir-
tutum, qui se
in meditatio-
ne offerent, no
reiciat, quia
in vicem sub-
stituunt.*

oporteat: nam vt demus humilitate, aut alia re simili, maxime & singillatim nos indigere, non propterea aliarum inter orandum prohibemur virtutum adibus & exercitijs insistere. Offert se, v.g. tibi actus voluntati Dei te in omnibus, quæ de te ipse facere aut voluerit, aut decreuerit, conformandi, quamdiu potueris, in eo se detine. Optima namq; illa erit oratio, & bene impensa, atq; humilitati obtinendæ adeo nõ oberit, vt maxime potius sit profutura. Offert sese gratitudinis, & gratificæ beneficiorum, tum generalium, tum particulariũ à Deo acceptorũ recognitionis actus, mane in eo quantum lubuerit: æquissimum namq; est quotidie ob recepta beneficia, ac præsertim quod ad Religionem nos vocauerit, Deo gratias agere. Offert se quoq; tibi ingēs de peccatis præteritis dolor, & eorundē in futurũ detestatio, ac constans quoddã propositũ mille mortes oppetendi, quam Deum vel leuissime offendere, in eo te detineas: id enim de optimis & vtilissimis est actibus, in quibus te orationis tempore exerceas. Offert se denique ingens in Deum amor, ardens erga salutem animarum zelus ac desiderium, & magna laborum quorumcunq; pro eadem suscipiendorum sitis, in ea persistas velim: simul etiam in gratia tum tibi, tum proximo, tum etiã vniuersę Ecclesię necessaria petenda. Atque hæc vna & primaria orationis pars est. Hæc omnia, aliaque id genus in oratione pertractare fas est, & ea valde bona futura oratio est.

*Oratio variis
affectibus ha-
bere potest.*

Sollat. 9. c. 7.

Gen. 4. 24.

Sic Psalmos, qui perfectissima quædam oratio sunt, omnigenis varijsq; affectibus plenos esse cernimus. Propterea etiam Cassianus & Abbas Nilus, orationem agro omnis generis floribus refertissimo, aut sero è varijs variorum odorum floribus contexto, assimilarunt: *Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.* Est & alia in hac varietate vtilitas, scilicet adminiculo eius, orationem multo nobis faciliorem reddi solere, ac proinde diutius in ea nos posse persistere & perseverare. Nam circa vnum idem-

que semper oberrare, fastidium progignere solet, varietas econtra oblectat & recreat.

Hoc porro volumus, multum sc. ad nostrum in spiritu profectum interesse, rem vnam ad aliquod tempus cordi habere, & serio curare, & eam imprimis, qua in anima maxime opus habere nos competeriemus; atque ei potissimum in oratione nos insistere debere, eam instanter à Domino efflagitando, & ali quoties per diem vnum atque alterum exercendo, hanc etiam præcipuo nobis studio curandam, & semper tum præ oculis, tum animo infixam habendam, donec eius tandem reddamur compotes. Hoc namque modo etiam quælibet in hoc mundo negotia pertractantur. Vnde dicere vulgo homines solent; Liberet nos Deus ab homine, qui vnam duntaxat rem agendam habet. D. Thomas de oratione loquens, eo de- siderium aliquod ait esse melius & efficacius, quo magis ad rem vnam restringitur: atque ad hoc adstruendum ad fertillud Dauidicum: *Vnam petij à Domino, hanc requiram, & semper postulabo, donec eius reddar particeps.*

Vt qui quandam pernosse artem vel scientiam vult, nõ sic eam ad discit, vt hodie vnam, & cras aliã, & mox rursus aliam addiscere incipiat, sed ad aliquod spatium temporis vni totum sese applicat, donec eam perdidicerit. Pari modo, qui in quadam virtute absolutus ac perfectus euadere studet, in ea se aliquanto tempore quammaxime exerceat necesse est, orationem atque adeo omnia exercitia sua, ad illam obtinendam dirigendo. Præsertim, quod virtutes omnes morales, ex doctrina eiusdem Thomæ, connexæ sint, id est, ita inuicem colligatæ & concatenatæ, vt, qui vnam perfecte possiderit, etiam reliquas omnes sit habiturus. Quocirca, si veram humilitatem possideris, vna cum ipsa & reliquas virtutes habebis. Superbiæ ergo fibras omnes stirpitus corde tuo euelle, & profundissimam ei humilitatem insere; nam si hanc perfecte habueris, magnam quoque

supra indicauimus. Plus enim valet & prodest talis actus & affectus vnus, hoc modo continuatus, quam multos diuersarum virtutum actus concipere, & non nisi obiter eisdem percurrere.

Vna de causis, ob quas nonnulli non tantum in oratione proficiunt, est, quod tam leuiter per virtutum actus transeant, & velut subsultim hinc inde cursitant: hic, verbi gratia, ad rem veniet actus quidam humilitatis, & faciunt actum humilitatis, & ilico ad alia transeunt; occurreret mox non minus commode actus quidam obedientiæ, & actum faciunt obedientiæ, deinde alius patientiæ; itaque ad instar felium per calentes fauillas discurrentium discurrunt, quæ esto ignitiæ essent, ipsas tamen non adurerent. Vnde dum ab oratione surgunt, omnia oblivioni tradita euanescent, & tam sunt tepidi & immortificati atque antea.

Qui affectus plures transiunt, nullum menti insigunt.

Cap. 75. super Audi filia.

Reuerendus Dominus Magister Auila reprehendit eos, qui, cum vna in re bene sunt, mox, vbi alia oblata fuerit, priori deserta, ad aliam delabuntur: atque Diaboli id impostura & arte fieri, vt dum sic ab vno ad aliud, in morem picarum, transiliunt, omni orationis fructu eos priuet.

Vnam virtutem prius consideranter menti insigas, antequam dilabaris ad alia.

Vnde necesse & utile est, vt tamdiu in virtutis alicuius affectibus & desiderijs maneamus, donec ea animæ nostræ inferta & impressa sit. Exempli gratia, si contritionis & doloris de peccatis actum exercere cupis, tamdiu in eo permanere necesse est, donec ingentem peccati horrorem & detestationem in te ipso experiaris, dicasque cum Propheta: *Iniquitatem odio habui, & abominatus sum*: hoc namque firmum te faciet propositum concipere mille potius mortes obeundi, quam vel vnum peccatum lethale admitrendi. Vnde bene obseruauit Augustinus in *Enchirid.* homines, quod quædam peccata abhorreant, & ex se detestentur, verbi gratia, blasphemiam in Deum, parricidium, ideo illa non nisi rarissime committere: contra alia peccata, ait, consuetudine ipsa viluisse, quia, inquam, hor-

Ps. 118. 163.

rorem & metum horum homines amiserunt, hinc facile in illa incidunt. Pari modo, si in humilitate exercere te velis, tamdiu te in affectu ac desiderio contemptus ac vilipendij detineas necesse est, donec affectus hic & desiderium animam tuam penetraret, & omnes superbiæ & elationis fumi atque impetus euanescant & pereant, teq; ad contemptum & paruam tui æstimationem sentias inclinari, atq; ita de reliquarum est virtutum affectibus & actibus sentiendum.

Vnde etiam liquido patebit, quanti ad profectum nostrum in spiritu momenti sit futurum, rem vnã tantum cordi habere, & illi ita, vt dixi, insistere, atque in eadem perseverare. Si enim affectus & desiderium contemptus & vilipendij, vel alius quis similis affectus, vna hora mane, & altera vesperi, & tanto spatio rursus die sequenti in nobis permaneret; certum est, longe alium in corde nostro affectum cum excitaturum, & alio virtutem modo in anima nostra impressum iri, & penetraturam, quam si tantum obiter cum percurreremus.

Apposite Chrysostomus: Quemadmodum vna, inquit, pluuia atque irrigatio terræ, etsi alioquin feracissima, non sufficit, sed multas descendere pluias & frequentes irrigationes opus est; sic vt virtus animæ inferatur & imprimatur, multæ orationis irrigationes præcedant oportet. Huic proposito adfert illud Psalmistæ: *Septies in die laudem dixi tibi.* Septies scilicet per diem animam ipse suam orationis aqua irrigabat, & in vno eodemque affectu se detinebat, sæpius eum reiterando; sicut ad oculum in multis Psalmorum locis videre est. In vno si quidem vigesies & septies repetit: *Misericordiam in æternum miserere mihi*; misericordiam diuinam hoc pacto prædicando & exaltando. In alio vero in quinque illis (quos solum habet) versibus vnde nos ad Deum laudandum excitat & inuitat.

Ipsè quoque Christus suo nos exemplo

plo hunc modum orandi, & in vna eademque re manendi, in oratione, quam in horto habuit, docuit. Neque enim satis illi fuit semel hanc ad Patrem suum orationem fundere, sed secundo & tertio eandem orationem petijt, eundem sermonem dicens. Et addit Euangelista, postrema vice prolixius eum orasse, quam in principio, diutius in oratione sua perseverando, vt nos edoceret in vna eademque re, dum oramus, insistere, idem bis tertiove repetendo & resumendo. Hoc namque pacto, & per hanc perseverantiam & constantiam, eam virtutem & perfectionem, quam desideramus, obtinebimus.

CAPVT XVI.

Quomodo inter orandum dudum vni rei insistere poterimus, & traditur praxis cuiusdam modi orandi in primis utilis, vt nimirum ad casus particulares descendatur.

IA reliquum est, vt tradamus, quis modus nobis tum seruandus sit, cum affectum in vna eademque re longo tempore detinere & fouere volumus, cum tanta is vtilitatis sit, vti ante diximus.

Commune & ordinarium, quod ad hoc dari solet, medium est, eundem actum & affectum voluntaris continuare, vel eum subinde denuo reiterare & repetere; perinde ac si quis rotam volentem de nouo manu impelleret, ne quiescat, vel ligna camino adderet; ad hoc quidem interdum primam illam adhibendam considerationem, quæ in principio ad hunc nos affectum & desiderium emouit, voluntatem quando eam iam inrepetere cernimus, per ipsam expegefacere allaborando, cum Propheta dicitur: *Conuertere anima mea in requiem*

tuam, quia Dominus benefecit tibi. Vide, quanti tua id referat, & quam rationi sit consentaneum, vt pro Deo id facias, cui tot es nominibus affectus.

Quando vero prima iam consideratio ad hoc parum proderit, nec nos emouebit, alia noua consideratio adhibenda erit, vel ad aliud punctum transeundum; hanc ob causam varia puncta præparata semper nos habere par est, vt postquam iam vnum, à quo minime vltra permouendi videmur, decursum fuerit, transeamus ad aliud & rursus aliud, quod nos de nouo emoueat, & affectum erga id, quod volumus, concitet.

Ad hæc, sicut in mundo ad euitandum fastidium, quod ex assidua vnius cibi sumptione sequi solet, diuersimode eum condire consueuimus, vt ipse nouo illo condimento nouus, ac nouum nobis saporem habere videatur: pari modo, vt multo tempore in vna eademque re in oratione, quæ anima nostræ cibus & alimentum est, perseverare possimus, consultum fuerit diuersimode eam condire.

Fiet id aliquando quidem ad aliud punctum, & aliam considerationem transeundo, vti paulo ante dictum est: quia quotiescunque quis per diuersam rationem & considerationem in vna eademque re mouetur & incitatur, toties eam alio quodammodo & alio modo videtur condire, atque ita ea velut noua redditur.

Præterea, esto nec noua assumatur ratio, nec noua consideratio, ipse vnius etiam eiusdemque virtutis affectus diuersimode coqui & condiri potest. Verbi causa, ager quis de humilitate; interdum quidem is potest in propriarum miserrarum & infirmitatum cognitione occupari, seipsum ob easdem confundendo, & despiciendo, interdum vero desideria excitabit, quibus despici, paruipendi, ac negligi cupiat, humanam opinionem & estimationem floccifaciendo, sed potius eam vt vanum quid deridendo:

Deficiente prima consideratione, alio quarando.

Quomodo orans diu in vna re perseverare possit.

Nona scilicet consideratio.

Idem affectus quomodo reuouari possit.

Varij modi eiusdem affectus humilitatis conseruandi.

inter-